

CAP. XVI. Piața mondială

I. INDICAȚI RĂSPUNSUL CORECT:

- 1. Piața mondială reprezintă o realitate efectivă din momentul în care:**
 - a) două sau câteva țări dintr-o regiune a planetei fac schimburi între ele prin intermediul diferitelor firme;
 - b) s-au inițiat schimburile externe în antichitate între țări vecine;
 - c) schimburile au cuprins toate țările, au ajuns la dimensiunile, regularitatea și diversitatea care le-au impus;
 - d) fiecare țară face schimburi externe cu toate celelalte țări;
 - e) au apărut primele schimburi întâmplătoare între economiile tribale proprii diferitelor populații.

- 2. Existența pieței mondiale are la bază cauze complexe, printre care:**
 - a) dorința de cunoaștere a oamenilor;
 - b) insuficiența sau inexistența unor factori de producție și bunuri de consum în anumite țări și care trebuiau aduse din alte țări;
 - c) spiritul de aventură;
 - d) dorința de a asupri alte țări sau popoare;
 - e) nemulțumire provocată de diferiți factori naturali.

- 3. Piața mondială odată apărută nu s-ar putea menține dacă:**
 - a) n-ar asigura anumite avantaje și posibilități fiecărei țări participante;
 - b) n-ar permite dominația unor țări asupra naturii;
 - c) n-ar asigura progresul tuturor țărilor în egală măsură;
 - d) n-ar permite fiecărei unități economice sau țări să acționeze exclusiv pe baza regulilor proprii cele mai avantajoase;
 - e) raporturile dintre participanți nu s-ar baza pe capacitatea fiecăruia de a impune altora propriile interese.

- 4. Existența și funcționarea normală a pieței mondiale asigură participanților:**
 - a) obținerea de valută pentru a-și realiza interesele;
 - b) extinderea piețelor de desfacere și de aprovizionare;
 - c) accesul la tehnici și tehnologii noi mai eficiente;
 - d) accesul la ceea ce nu produc și o aprovizionare mai ieftină;
 - e) profituri și pierderi egale.

e + a + c; a + b + c; d + e + b; b + c + d + e; a + b + c + d.

- 5. Pe piața mondială, relațiile dintre participanți au loc în condiții de:**
 - a) subordonare necondiționată;
 - b) concurență;
 - c) dictatură și război;
 - d) dezinteres evident;
 - e) acord total și necondiționat în nici un fel.

6. Adesea, relațiile dintre unitățile economice pe piața mondială sunt afectate de:

- a) neînțelegeri; d) restricții;
 b) bunăvoință; c) bariere comerciale.
 c) discriminări;
 a + b + c + d + e; c + d + a + b; b + c d e; a + b + e - d; a + c + d + e.

7. Piața mondială are următoarele caracteristici:

- a) este confidențială;
 b) este în permanentă scădere;
 c) nu este unitară, nici omogenă și are segmente specializate;
 d) reacționează imediat atunci când nu este cazul;
 e) este disponibilă pentru orice;

8. Pe piața mondială:

- a) este exclusă orice reglementare juridică;
 b) acționează reglementările juridice convenite în cadrul OMC;
 c) sunt permise toate reglementările naționale;
 d) sunt permise numai tranzacții între țările cele mai dezvoltate;
 e) sunt reglementate doar tranzacțiile cu armament și tehnologii de vârf.

9. Supravegherea piețelor externe, tradiționale este deosebit de importantă pentru:

- a) Organizația Mondială a Comerțului; d) întreprinderile mici și mijlocii;
 b) firmele care acționează pe asemenea piețe; e) clienți.
 c) orice persoană fizică;

10. Exportul, ca și importul, poate fi:

- a) temporar și întâmplător, prin coincidență; d) voluntar;
 b) de bunuri tangibile; e) involuntar.
 c) de bunuri invizibile;
 a + b; b + c + c + d; d + e; b + e.

11. Evoluția comerțului exterior în ultimele două decenii nu se caracterizează prin:

- a) creșterea mai rapidă a exporturilor mondiale în raport cu produsul mondial brut;
 b) accentuarea diversificării;
 c) creșterea ponderii țărilor în curs de dezvoltare în exporturile mondiale;
 d) accentuarea concurenței între participanți;
 e) ierarhizarea țărilor după performanțele economice și măiestria tehnologică;

12. Factorii care influențează hotărâtor creșterea fluxurilor pe piața valutară sunt:

- a) extinderea investițiilor externe;
 b) rata dobânzii;
 c) cursul de schimb;
 d) competitivitatea pe piața schimburilor de bunuri;
 e) înmulțirea restricțiilor pe piața valutară.

13. Au efect stimulativ imediat asupra exporturilor unei țări?

- a) restructurarea economiei; d) devalorizarea monedei naționale;
 b) contractarea de credite externe; e) speculațiile valutare.
 c) revalorizarea monedei naționale;

14. Balanța comercială reflectă:

- a) importurile și exporturile;
- b) creditele comerciale pe termen lung;
- c) importurile de bunuri prevăzute în anii precedenți și nerealizate;
- d) acordurile comerciale dintre diferite firme;
- e) dobânzile care se plătesc pentru creditele primite.

15. Activitatea de comerț exterior este eficientă atunci când:

- a) cresc importurile;
- b) cursul de revenire la import este mai mare decât cursul de revenire la export;
- c) cursul de revenire la import este mai mic decât cursul de schimb;
- d) cursul de revenire la export crește;
- e) cursul de revenire la import este mai mare decât cursul de schimb;
- f) cresc exporturile mai repede ca în trecut.

16. O balanță comercială excedentară poate să fie nefavorabilă țării respective când:

- a) volumul exporturilor crește mai lent decât cheltuielile pentru producție;
- b) aportul comerțului exterior la creșterea economică scade evident;
- c) excedentul este mai mic decât în anii precedenți;
- d) excedentul depășește nivelul prevăzut inițial;
- e) excedentul obținut n-a fost prevăzut inițial.

17. Fie două țări, A și B, care au monedele „a” și respectiv „b”. La un moment dat (T_0) cursul de schimb al monedei „a” este $a_0 = 2b_0$. În intervalul $T_0 - T_1$ cursul devine $2a_1 = 5b_1$, iar evoluția celor două economii poate fi caracterizată:

- a) inflație mai intensă în B decât în A;
- b) rata dobânzii în A este mai mare decât în B;
- c) A realizează un excedent al balanței comerciale mai mic decât B;
- d) A se află în faza de recesiune, iar în B s-au declanșat fenomene caracteristice expansiunii;
- e) A contractează un credit de la B.

18. Cursul de schimb al unei monede este favorabil și aceasta este mai apreciată când:

- a) în țara cu acea monedă se duce o politică monetară echilibrată, moderată;
- b) masa monetară crește corespunzător creșterii bunurilor economice pe piață;
- c) moneda respectivă este făcută dintr-un material mai bun;
- d) moneda respectivă nu este afectată de inflație sau inflația este foarte slabă;
- e) puterea de cumpărare a banilor este stabilă.

19. Moneda unei țări este mai apreciată decât a alteia dacă:

- a) prețurile, deși sunt oscilante, au totuși stabilitate;
- b) deținătorii de mari capitaluri străine în alte monede urmăresc să le transforme în moneda respectivă;
- c) balanța de plăți este echilibrată sau excedentară;

- d) moneda respectivă deși este inflaționistă are o rată a inflației inferioară celorlalte monede
- e) se realizează toate condițiile de mai sus.
20. Care dintre caracteristicile de mai jos apreciați că pot fi atribuite pieței interbancare (valutare) de la București:
- a) participarea agenților economici la operațiile de pe această piață are loc indirect, prin intermediul băncilor legal admise;
- b) cursul pe această piață este stabilit de Banca Națională a României;
- c) cursul pe această piață este fix;
- d) cursul pe această piață se formează pe baza cererii și ofertei agenților economici, centralizate de băncile admise,
- e) cursul este fluctuant.
21. Pe piața valutară interbancară de la București este posibilă practicarea speculației pentru că:
- a) în orice moment, cursurile băncilor diferă între ele;
- b) clienții se pot adresa oricărei bănci de intermediere;
- c) cursul se formează liber;
- d) cursul se modifică în timp, ceea ce deschide posibilitatea de a cumpăra ieftin și a vinde scump;
- e) nici una dintre condițiile enumerate nu se realizează.

II. CARE DINTRE URMĂTOARELE AFIRMAȚII ESTE ADEVĂRATĂ ȘI CARE ESTE FALSĂ?

- 1) Pe piața valutară din România cursul monedei naționale nu este fix.
- 2) Cursul de referință sau oficial nu este rezultatul operațiilor valutare realizate de BNR, ci un curs mediu calculat de aceasta pentru toate operațiunile valutare realizate într-o zi de lucru.
- 3) Cursul de referință al BNR este obligatoriu pe piață.
- 4) La piața valutară interbancară participă numai băncile autorizate de BNR.
- 5) Operațiile valutare la termen evită temporar riscul ce decurge pentru participanți din fluctuația cursului.
- 6) De regulă, cursul valutar pe piața la termen este mai mic decât cel de pe piața la vedere.
- 7) O condiție foarte importantă pentru funcționarea normală a pieței valutare este existența unei rețele de comunicații sigure și rapide.
- 8) Exportul și importul în măsura în care se realizează sunt întotdeauna vizibile.
- 9) Comerțul internațional constă în export și import de bunuri materiale (tangibile).
- 10) Piața mondială a schimburilor clandestine și ilicite are ca obiect bunurile interzise vânzării + cumpărării libere.
- 11) Piața internațională a schimburilor valutare este de fapt piața valutară mondială.
- 12) Piața mondială a capitalurilor este de fapt piața valutară pentru că între țări capitalurile circulă sub formă de valută.

- 13) Din exportul și importul invizibil fac parte transporturile aeriene de persoane și de bunuri, brevetele, licențele, turismul, asistența tehnico-științifică și bunurile de folosință personală.
- 14) Taxele vamale la import cu caracter protecționist sunt plătite de exportatorul acelor bunuri.
- 15) În prezent, extinderea protecționismului are loc în special prin impunerea la import a unor exigențe noi de protecție a consumatorului, exagerate ca mărime și număr care pot fi real necesare dar nepracticate de celelalte țări, precum și prin exigențe similare de protecție a mediului ambiant.
- 16) Recomandările Organizației Mondiale a Comerțului referitoare la diferențele dintre țări sunt irevocabile.
- 17) Una dintre secțiunile Organizației Mondiale a Comerțului își concentrează activitatea pe proprietate a indivizilor.
- 18) Deficitul balanței comerciale pentru o țară are următoarele semnificații: productivitate scăzută, costuri mari, calitate îndoielnică, diversificarea bunurilor de export este scăzută, competitivitate slabă.
- 19) La piața mondială participă toate țările lumii, dar cea mai mare parte a operațiilor are loc între cele mai mari cinci puteri economice ale lumii.
- 20) Balanța de plăți externe per total, din punct de vedere contabil, este pentru orice țară și întotdeauna echilibrată.
- 21) Faptul că balanța de plăți externe pentru orice țară este în echilibru contabil înseamnă că aceasta poate acționa în relațiile economice externe oricum.
- 22) Criteriul totalizator al eficienței comerțului exterior este aportul său la creșterea produsului național net.

III. APLICAȚII REZOLVATE

1. În luna februarie 2002 exporturile României au fost de 1.866,4 milioane \$, iar importurile de 2.184,6 milioane \$. Cât este gradul de acoperire a importurilor?
2. În 1999, exportul a fost de 86.493 miliarde lei, iar PIB de 539.357 miliarde lei. Cât este intensitatea exporturilor?
3. La datele de la aplicația 2 mai adăugăm nivelul importurilor care a fost de 108.756 miliarde lei. Care este efectul comerțului exterior asupra creșterii economice?

IV. TEXTE DE COMENTAT

1) „Pentru că astăzi un sfert din producția mondială este exportat, nici o țară nu are interesul să-și închidă piețele și nici să-și diminueze legăturile economice cu restul lumii.”

(OMC, Rapport annuel 1998. Dossier spécial: Mondialization et commerce international, Genève, 1998, p. 7)

În mod obligatoriu, comentariul trebuie să includă:

- aprecierea dimensiunilor exporturilor (importurilor mondiale);
- dependențele care se creează între țări prin comerțul exterior;
- posibilitățile pe care le oferă piața mondială pentru satisfacerea nevoilor de a exporta și importa pentru diferite țări în funcție de condițiile lor.

2) „Japonia are ca primă protecție limba sa dificilă de învățat, sistemul său de relații sociale în care apartenența la un grup este mai importantă decât orice altă considerație și maniera proprie de a trata afacerile, care implică o bună cunoaștere a partenerului prin grupul din care face parte înainte de a obține cea mai mică comandă. Dacă această țară se folosește și de mijloace vizibile și clasice, precum taxele vamale ridicate pentru numeroase produse și contingentările, în cadrul acestora eficiența cea mai mare o au mijloacele mai puțin stridente și în special...”

(Anne Deysine, Jacques Duboin, *S'internationaliser*, Editions Dalloz, Paris, 1995, paragraful *Protecționismul deghizat*, p. 18)

Comentariul trebuie să includă în mod obligatoriu:

- aprecierea caracterului complex al protecționismului;
- relevarea creșterii însemnătății protecționismului deghizat care îmbracă forme extraordinar de diversificate și insidioase;
- observația că în cadrul mijloacelor protecționiste tradiționale au un rol tot mai important aspectele și mijloacele cele mai puțin vizibile însă evident insidioase;
- explicația foarte concentrată a efectului protecționist pentru mijloacele din citat.

V. COMPLETAȚI SPAȚIILE LIBERE CU TERMENI ADECVAȚI:

- 1) Eficiența comerțului exterior trebuie atât prin prisma efectelor directe, cât și a celor sau agregate.
- 2) Efectele mondiale ale comerțului exterior sunt Realizate din export și Obținute din import.
- 3) Interesele țărilor și ale naționali care participă la comerțul internațional s-au concretizat, întotdeauna, în reglementări naționale care pot avea un caracter sau liber-schimbist.

RĂSPUNSURI

I. 1. c; 2. b; 3. a; 4. a + b + c + d; 5. b; 6. a + c + d + e; 7. c; 8. b; 9. b; 10. b + c; 11. c; 12. a + b + c; 13. d; 14. a; 15. e; 16. b; 17. a; 18. a + b + d + e; 19. e; 20. a + d + e; 21. a + b + c + d.

II. 1. A; 2. A; 3. F; 4. A; 5. A; 6. F; 7. A; 8. F; 9. F; 10. F; 11. A; 12. F; 13. F; 14. F; 15. A; 16. A; 17. F; 18. A; 19. A; 20. A; 21. F; 22. A

IV.

1. Rezolvare:

$$\text{Gradul de acoperite a importurilor} = \frac{\text{sume din export}}{\text{sume din import}} = \frac{1.866,4}{2.184,6} = 0,854 \text{ sau } 85,4\%$$

Semnificația:

- exportul, în mod evident, nu asigură resursele necesare importului. Eficiența comerțului exterior sub acest aspect este mică;
- diferența dintre import și export reprezintă importuri pe credit și/sau plătite din rezerve anterior constituite, eventual alte surse;
- balanța comerțului exterior este deficitară.

2. Rezolvare:

$$\text{Intensitatea exporturilor} = \frac{\text{sume din export } 86.493}{\text{valoarea PIB } 53.9357} = 0,16 \text{ sau } 16\%$$

Semnificația:

- intensitatea exporturilor este slabă;
- cauzele sunt în special productivitatea scăzută, costurile mari, calitatea produselor mai slabă, competitivitate scăzută, insuficientă experiență și pregătire de marketing și management;
- mult sub nivelul unor țări vecine.

3. Rezolvare:

$$\begin{aligned} \text{Efectul importului și exportului asupra creșterii economice} &= \\ &= \frac{\text{export} + \text{import } 86.493 + 108.756}{\text{creșterea economică } 288.877} = 0,68 \text{ sau } 68\% \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Creșterea economică} &= \text{creșterea PIB în 1999} = \text{PIB}/1999 - \text{PIB}/1998 = 539357 - 250480 \\ &= 288.877 \text{ miliarde lei} \end{aligned}$$

Semnificația:

- 68% din creșterea PIB în anul respectiv nu s-ar fi putut realiza fără comerțul exterior;
- aportul importurilor la creșterea economică internă are loc în special prin bunurile de producție (care se folosesc la producerea altor bunuri), dar și prin bunurile de consum, în măsura în care acestea au permis economisirea unor resurse reorientate apoi spre producție;
- aportul exporturilor este în special sub forma asigurării piețelor de desfacere pentru bunuri abundente sau dificil de plasat în interior datorită stării economiei;
- în raport cu alte țări acest coeficient este mic.

V.

1. „studiată”; indirecte”; „mediate” 2. „veniturile sau încasările”; „bunurile”; 3. „agenților economici”; „protecționist, stimulativ pentru export”.